

A MAGYAR ÁLLAMI FOLDTANI INTÉZET 1982 ÉVI MUNKÁJA

Az 1982-es tervévet három — az Intézet életében kiemelkedő jelentőségű — esemény tette nevezetessé

1982 június 29-én egész napos látogatást tett Intézetünkben LÁZÁR GYORGY, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke. A kormányfőt FULOP JÓZSEF, a Központi Földtani Hivatal elnöke, HÁMOR GÉZA, a Magyar Állami Földtani Intézet igazgatója és MÜLLER PÁL, a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet igazgatója tájékoztatta a földtani kutatás helyzetéről, eredményeiről, tudománypolitikai—kutatáspolitikai feladatairól.

1982 november 5-én FULOP JÓZSEF, a Központi Földtani Hivatal elnöke átadta a magyar és a nemzetközi szaktársadalom használatára az Intézet II emeleti átépítésének eredményeképpen létesült új gyűjteményt, az Országos Földtani Adattárat, 72 korszerű új munkahelyet, és egyidejűleg felavatta VADÁSZ ELEMÉR mellszobrát.

Végül, de nem utolsó sorban az a tény, hogy — több évi szünet után ismét — az átépítés során felújított dísztermünkben számolhattunk be a szakma nyilvánossága előtt az Intézet kutatási feladatainak 1982 évi teljesítéséről. Ezek közül legorvendetesebb a VI ötéves terv során újraindított felvételi munkák eredményessége az Aggtelek—Rudabányai-hegység, a Velencei-hegység, a Balaton-felvidék és a Kisalföld területén, a Dunántúli-kozéphegység bauxit-prognózisának előkészülete, a mátra—bukkalji lignitterület prognózisának 4 változatú kinyomtatása, az eocén barnakőszén-prognózis készletmérégének összeállítása és Magyarország 1 500 000 ma földtani atlasza fedetlen földtani térképének megszerkesztése.

1 Az intézeti munka volumenét — az 1982 évi pénzügyi terv 120%-ra történt teljesítése mellett — 12 (eltérő méretarányú) térképlap 44 változatban nyomtatott formában történt megjelentetése, 31 részletes (1 10 000—1 25 000 méretarányú) térképlap felvétele, 6 lap reambulációja és 17 térképlap (51 változat) szerkesztése reprezentálja. Az eredményeket 3 térképmagyarázóban, az Évkönyv és a Geologica Hungarica egy-egy kötetében, az 1980-as Évi Jelentésben, a Magyarország Mélyfúrás Alapadatai c. sorozat 1980 évi kötetében és 3 reprospektív kötetében, továbbá az Alföld atlasz formátumával egyező artézivíz—alapadat-gyűjteményben jelentettük meg. Konyvtárunk kozreadta

a rendszeresen beérkező kurrens külföldi folyóiratok jegyzékét és közreműködtünk az OMIKK „Geológiai és geofizikai szakirodalmi tájékoztató” című havi referáló folyóirat közreadásában, megjelentettünk két „Geomform” szemle füzetet

Foldtani térképkiadásunk magas színvonalának levélbeli elismerését fejezte ki a Foldtani Világtérkép Bizottság (C G M W) főtitkára F DELANY, a bizottság részére tájékoztatásul küldött anyagunk alapján

2 *Befejezett feladataink* sorából a K-1 Mecsek 1 25 000 ma faltérképének kiadását emelem ki, melyet sikerült a mecseki feketekőszén bányászat 200 éves évfordulójára az év folyamán megjelentetnünk Befejeződött a Ny-1 Mecsek 1 25 000, a Velencei-hegység 1 10 000 ma foldtani felvétele, továbbá Pécs környékének 1 10 000 ma építésfoldtani—mérnökgeológiai felvételének terepi munkáit is lezártuk Elkészült kéziratban a Bakony hegység 1 50 000 ma fedetlen foldtani térképe és 1 100 000 ma szerkezetfoldtani térképe, megjelenttük a középső-kréta bauxitszint-prognózis térképeit A Balaton környékének 1 100 000 méretarányban kiadott szennyeződés-érzékenységi térképe közvetlen segítséget nyújt a távlati telepítéstervezés és a környezetvédelem aktuális, Balaton környéki feladatainak megoldásához

Nyersanyagkutató feladataink közül zárójelentés összeállításával befejeztük a Ny-1 Mátra felszíni foldtani reambulációját, metallometriai felvételét és a tósokberéndi, kislódi, kolontári kréta időszak barnakőszénkészletek kutatását Alapfeladataink továbbfejlődését jelzik a 14 alapszelvényről készített záródokumentációk, Magyarország 1 500 000 ma atlaszának elkészült kéziratosa változatai (magmás és metamorf eredetű építőanyagok, mélységi vízprognózis, geotermikus adattérkép), valamint az alaphegységi és szerkezetfoldtani térképváltozatok jelkulcsa

3 A tervév új feladatainak teljesítése terén kiemelkedő fontosságú a foldtani alapszelvények közreadásának megindítása A MÁFI Évkönyv sorozatban elsőként megjelentetett Tengelic 2 sz fúrás alapidokumentációja úttörő jelentőségű az alapkutatói eredmények kozhasznúvá tétele terén Egyben lehetőséget nyújtott a kiadandó dokumentációk módszertani—technikai kérdéseinek felülvizsgálatára is

Jelentős eredmény a Kisalföld komplex foldtani felvételének megindítása, amelynek első évi eredménye egy 1 100 000 ma térképlap terepi felvétele és egy lap fúrásos feltárása Ez utóbbi az Intézetben kifejlesztett onjáró sekélyfúró berendezés uzemszerű használatának köszönhető A balaton-felvidéki program a Keszthelyi-hegység és a Tapolcai-medence területén 12 db 1 10 000 ma észlelési térképlap felvételével sikeresen indult

Az országos *szénhidrogén-prognózist* előkészítő munkálatok további, alapszelvény jellegű fúrások lemélyítésével és elsődleges feldolgozásával folytatódtak

A hazai neogén feltárásában döntő jelentőségű lépés, hogy a tervév folyamán mélyített Kaskantyú 1 és Sámsonháza 16/a számú fúrásokkal sikerült (24 órás szolgálattal) paleomágneses mérésekre is alkalmas teljes neogén alapszelvényt létrehozunk és megmintáznunk A hazai neogén standard magnetosztraiográfiai szelvény vizsgálatát a U S Geological Survey flagstaffi paleomágneses laboratóriuma (D ELSTON) és a MÁFI kozosen végzi A hiánypótló eredményen túlmenően a szelvény vizsgálata alkalmas lesz a MÁFI—ELGI kozos beruházásban tervezett kriogén magnetométer beuzemeltetésére és a mérési technika helyszíni elsajátítására Ugyancsak hazai és nemzetközi együtt-

működésben került sor a pannóniai emelet sztratigráfiai kérdéseinek monografikus összefoglalására, amely a „Chronostratigraphie und Neostatotypen” sorozat 7 köteteként jelenik majd meg

A *bauxitprognózi*shoz kapcsolódva, részben a területprognózisok előkészítéseképpen a bauxit-elő kutatás feladatai 1982-ben megnövekedtek Ennek során a Pilis hegységben jó minőségű bauxitindikációt mutattunk ki, feltártuk a zalaudvarnoki maximum bauxitprognosztikai szempontból kedvező felső-kréta rétegsorát Új térképtípusként megkezdtuk az egyes bauxitterületek bányaföldtani térképeinek készítését az iszkaszentgyörgyi 1:10 000 térképlap kéziratot megszerkesztésével

Új típusú feladatként jelent meg a Balaton környéki agglomeráció területének *építésföldtani—mérnökgeológiai* 1:50 000 ma részletességű felvétele Tervünkben véglegesítettük ennek módszertanát, kapcsolati és végrehajtási rendjét a balaton-felvidéki programhoz, és előkészítettük azokat az erőátcsoportosításokat, amelyek a feladat 1983-ban kiteljesedő eredményes végrehajtásához szükségesek

Az Aggtelek—Rudabányai-hegység 1:25 000 ma földtani felvétele a program szerint, az Alföld 1:100 000 ma felvétele feszített utamban, terven felül teljesítéssel haladt előre A Területi Földtani Szolgálatok értékes munkát végeztek saját megyéik természeti adottságainak sokoldalú térképi bemutatására is, alapfeladataik teljesítése mellett

4 Az Intézet *tudományos szolgáltatásai* terén fontos eredménynek tartjuk, hogy a Magyar Rétegtani Bizottság és albizottságai többéves munkájának eredményeképpen elkészült Magyarország litosztratigráfiai (formáció) táblázata. Az egységes földtani, genetikai és nevezéktani rendszer, a napi geológusmunka hatékony segédeszköze és a számítógépi feldolgozás nélkülözhetetlen alapanyaga lesz A számítógépi adatfeldolgozás az országos ásványvagyonmérleg, a szilárd ásványi nyersanyagok nyilvántartási rendszerének újjáalakításával, a Földtani Információs Rendszer (FIRE) adatlapjának és felhasználói kézikönyvének elkészítésével, továbbá a magyarországi mélyfúrásai alapadatok számítógépre vitelének megkezdésével fejlődött tovább

Az Országos Földtani Adattár új elhelyezési területén korszerű nyilvános olvasószolgálat, mikrofilmhasználati lehetőséggel, az országos építésföldtani—mérnökgeológiai adattár és a KFH jelentéstárának átvételével bővítette szolgáltatásait A könyvtár elkészítette „Magyarország földtani bibliográfiája” összeállításának és kiadásának programját, rendszeresen közzéteszi új szerzeményeinek listáját és lehetővé tette az idegennyelvű cikkekről, tanulmányokról készült magyar nyelvű fordítások széles körű használatát

Az intézeti anyagvizsgáló egységek munkája tervszerűen alakult és a munka szervezetsége jelentősen javult A vizsgálatok 18%-a a tájegységi kutatást, 23%-a az alapozó, földtani ismeretességet magasabb szintre emelő kutatásokat, 50%-a a prognózis munkálatokat (ezen belül 80%-ban a szénhidrogénprognózis földtani megalapozását) segítette elő A specialisták munkája az értékelő, szintetizáló munkák irányába tolódott el, módszerfejlesztési eredményeket két (kiadásra előkészített) módszertani füzetben foglalták össze

Az 1982 évi feladatok sikeres teljesítéséhez az Intézet *hazai* és nemzetközi kapcsolati rendszerének továbbfejlesztése is jelentősen hozzájárult

Az Országos Vízügyi Hivatal és a KFH közötti együttműködés keretében KOVÁCS ANTAL államtitkár, az OVH elnöke és munkatársai intézeti látogatása új lendületet adott hidrogeológiai munkáinknak és a vízügyi szervekkel

történő munkamegosztás kialakításához Megújítottuk szocialista szerződésünket a Bauxitkutató Vállalattal, „Az ország természeti erőforrásainak átfogó tudományos vizsgálata” c főirány keretében hét alkalommal tartottunk tervegyeztető tárgyalásokat az olajipar, a szilárd ásványbányászat, a mezőgazdaság és az építésügy szakembereivel

A Magyar Állami Eotvos Loránd Geofizikai Intézettel az együttműködés naprakész állapotú, hatékony, és finanszírozási rendje a tervév során kipróbáltan jónak bizonyult

Nemzetközi kapcsolataink élénkülését jelzi a E F SNIUKOV igazgató (Institute of Geological Sciences A N USSR Kiev), K KAURANNE vezérigazgató (Geological Survey of Finland, Helsinki) J GASPARIK igazgató (G Ú D Š Bratislava), J VACEK igazgató (Ú Ú G Praha), J RICOUR, J GONI igazgatók (B R G M Orléans), P TELEKI (U S G S Reston), Sz V GRIGORJAN igazgatóhelyettes (I M G R E Moszkva) által vezetett delegációk intézeti látogatása. Az Intézet több nemzetközi szervezet 6 bizottsági ülését szervezte meg 1982-ben, részt vett az INHIGEO X budapesti szimpozionjának rendezésében. Közreadtuk az R C M N S 1985 évi budapesti neogén kongresszusának I korlevelét. Megkezdte munkáját az 1982–84 évi mongóliai térképező expedíció magyar csoportja. Nehézségeink ellenére az Intézet 62 munkatársa 93 alkalommal járt 1982-ben külföldön. Ezen belül kielégítő arányú, de az igények alatt maradt a fiatal szakemberek tanulmányútja. Kutatónk egyidejűleg 176 fő külföldi szakembert fogadtak és a rendezvények külföldi résztvevőinek száma meghaladta az 50 főt.

Az intézet *szellemi kapacitásának* fejlesztésében döntő lépés volt a beszámolási időszakban, hogy létszámcsokkentési feladataink egyidejű végrehajtása ellenére 8 fiatal (ebből 7 pályakezdő) szakemberrel erősítettük állományunkat.

Az osztályvezetői testület VÉGH SÁNDOR (Nemzetközi osztály), VITÁLIS GYORGY (Adattár), CSERNY TIBOR (Titkárság), HAJÓS TIBOR (Számvitel osztály) kinevezésével egészült ki.

A *továbbképzésben* kiemelkedő eredmények születtek kilencen egyetemi doktori, ketten kandidátusi minősítést szereztek és öten készítették el kandidátusi disszertációjukat. A munkahelyi viták lebonyolítását a Tudományos Tanács aktivitása nagymértékben elősegítette. Az intenzív nyelvoktatás kétoldalú kockázatvállalása meghozta első eredményeit négy kutatónk eredményes állami nyelvvizsgát tett.

Az 1982-es év sem volt természetesen *problémáktól* mentes, munkánkat hátrányosan befolyásolták egyes országos intézkedések, melyek a belföldi utazási költségek növekedésére, a gépkocsihasználat, a külföldi utazások és a külföldi folyóiratok számának csökkentésére irányultak. Nehézségeket okozott nyomdauzemunk rekonstrukciója, nem a kívánt utemben haladt a Balaton környékének és Budapest területének áttekintő földtani—építésföldtani térképeinek szerkesztése és kiadása, a vegyészeti anyagok prognózisából az intézeti profilnak megfelelő feladatok kiválasztása. A gyűjtemény átépítését követően a vidéki telephelyemkről visszaszállított anyagok leltározása, új gyűjteményrészek kialakítása (formációgyűjtemény mikropaleontológiai gyűjtemény) még nem folyt a tervévben az elvárható intenzitással.

Jelentős türelmet és áldozatvállalást igényelt az érintett dolgozók részéről az intézeti rekonstrukció kényszerű nehézségeinek áthidalása.

Mindezek, és az ezalkalommal nem említett további közös gondjaink természetesen megoldhatók. Az előrevívő eredmények aránya biztató alapul szolgál az Intézet éves és távlati célkitűzéseinek eléréséhez, feladataink további eredményes teljesítéséhez.

DR. HAMOR GÉZA
igazgató

THE 1982 PERFORMANCE OF THE HUNGARIAN GEOLOGICAL INSTITUTE (MÁFI)

The plan-year of 1982 was highlighted by three events of extraordinary importance for the life of MÁFI.

On June 29, 1982, the prime minister of the Cabinet of the Hungarian People's Republic GYÖRGY LÁZÁR paid a full-day visit to MÁFI. JÓZSEF FULOP, president of the Central Office of Geology, GÉZA HÁMOR, director of MÁFI and PÁL MULLER, director of the Eötvös Loránd Geophysical Institute of Hungary (ELGI) reported to the Premier on the present state and results of geological research and mineral exploration and the science- and research policy tasks to be solved.

On November 5, 1982, JÓZSEF FULOP inaugurated the new facilities including a collection, the National Geological Data Bank and up-to-date working facilities for 72 staff members (all of them resulting from the reconstruction of MÁFI's third floor premises) and now ready to serve to the benefit of fellow scientists from both Hungary and abroad. At the same time, he unveiled the bust of ELEMÉR VADÁSZ located on the same premises.

Last but not least the very fact that, after several years of interruption we could give the public of professionals an account of our 1982 performance in a renovated ceremonial hall was another landmark of progress. To turn to professional achievements, we may quote first of all the positive results of the VIth Five-Year Plan's reambulation program in the Aggtelek—Rudabánya range, the Velence Mts, the Balaton Highland and the Little Hungarian Plain (Kisalföld), the completion of the forecast of bauxite resources for the Transdanubian Central Range, the printing in five variants of the Mátra—Bukkalja Lignite Map, the preparation of the balance of reserves for the Eocene Browncoal Forecast Project and the compilation of the subsurface geological map for the 1:500,000-scale Geological Atlas of Hungary.

1 The size of work done by MÁFI's staff, in addition to a 120% implementation of the financial plan for 1982, is reflected by such performances as the publication in 44 variants of maps for 12 quadrangles (on different scales), the surveying of 31 quadrangles for detailed (scales 1:10,000 to 1:25,000) mapping, the revision of 6 map quadrangles and editing of 17 mapsheets (51 variants). The results are published in 3 explanatory booklets, in a fascicle each of the "Évkönyv" (Annals) and Geologica Hungarica serials, the "Évi Jelentés 1980" (Annual Report), the 1980 issue and three retrospective fascicles of the serial "Magyarország Mélyfúrásai Adatai" (Drilling Data Files of Hungary) and a register of artesian water data agreeing in format with the Alföld (Great Hungarian Plain) Atlas. Our Library has published a list of the current foreign periodicals received regularly by MÁFI. In addition, we have contributed to the publication of OMIKK's referative

monthly entitled "Information on Geological and Geophysical References" and issued two "Geoinform" fascicles

An appreciation of the high standard of our geological map publication activities was expressed, upon receipt of our materials submitted for information to the Commission on the Geological Map of the World (C G M W), by F DELANY, the Secretary General of the Commission

2 From among our *completed projects* I should like to point out the publication of the 1:25 000-scale wall map of the E Mecsek Mts which we succeeded in getting published by the bicentennial anniversary of the Mecsek coal mining industry The geological field surveys for the 1:25 000-scale map of the W Mecsek Mts and the 1:10 000-scale map of the Velence Mts were completed and field works for the engineering geological mapping of the vicinity of Pécs were also finished The subsurface geological map of the Bakony Mts at 1:50 000 and its tectonic map at 1:100 000 are complete in manuscript The maps of forecast for the Middle Cretaceous bauxite horizon were issued Published on a scale of 1:100 000, the vulnerability-to-pollution map of the Lake Balaton region provides assistance to the solution of the current tasks of long-term settlement planning and environmental control

Of our mineral exploration tasks, the reambulation of the W Mátra Mts for surface geology, and the metallometric survey of the same area as well as the exploration of the Cretaceous browncoal reserves of Tósokberénd, Kislőd and Kolontár were finished and the relevant final report drafted Progress in the field of applied research by MÁFI is evidenced by final documentations for 14 key sections, the manuscript variants prepared for the 1:500 000-scale Atlas of Hungary (constituent materials of magmatic and metamorphic origin, subsurface water prediction, geothermal data file map) and the legend for basement- and tectonic map variants to be included in the Atlas

3 In the context of implementation of *projects newly launched* in the plan year the start in monographing geological key sections is of outstanding importance As an example of this kind of pioneering in the public beneficitation of fundamental research results the basic documentation of borehole Tengehő 2, the first of this kind ever issued in MÁFI's Évkönyv serial, might be mentioned This provided an opportunity for revising the methodological and technical problems posed by the publication of documentation materials

The launching of the complex geological survey of the Little Hungarian Plain, with the field survey for a 1:100,000 quadrangle and the coverage of one quadrangle by survey drilling achieved during the first year, has been an *important achievement* This latter development is owed to the operational use of a self-propelled drilling rig designed and developed by MÁFI The Balaton Highland Project made a successful start with completing the field surveys for 12 quadrangles of a 1:10 000-scale documentation map in the Keszthely Mts and the Tapolca Basin

The preparations for the *National Hydrocarbon Prediction Project* were continued by the drilling of additional key sections and their primary elaboration

An important headway towards exploration of the Hungarian Neogene has been our success in establishing and sampling paleomagnetically measurable Neogene key sections by drilling the boreholes Kaskantyú 1 and Sám-

sonháza 16/a (performed with a round-the-clock service) The examination of the Standard Magnetostratigraphic Profile of the Hungarian Neogene is being carried out through bilateral cooperation between the U.S. Geological Survey, Palaeomagnetic Laboratory Flagstaff, Ariz (D. ELSTON) and MÁFI Budapest On top of filling a gap in our stratigraphic record this project will enable the setting into operation of the cryogenic magnetometer to be designed and funded as a joint MÁFI-ELGI venture and to gain on-the-spot experiences in the measuring technique The monographic summarization of the stratigraphic problems of the Pannonian Stage has also been the subject of international cooperation which will materialize as Vol. 7 of the "Chronostratigraphie und Neostatotypen" series issued in Vienna

In connection with *bauxite prognosis* and partly in the context of preparations for regional mineral resource forecasts, the tasks of geological research for bauxite prospecting multiplied in 1982 In the course of these works a high-quality bauxite indication was discovered in the Pilis Mts and the bauxite-promising Upper Cretaceous sequence of the Zalaudvarnok Anomaly was explored As a new type of map ever prepared by MÁFI, the compilation of mining geological maps of selected bauxite areas on a scale of 1:10 000 was started with the plotting of a manuscript for the Iszkaszentgyörgy mapsheet

The *engineering geological survey* on a scale of 1:50 000 of the Lake Balaton agglomeration area was launched as a project of new type, too In the project plan the relevant methodology, organization and contact channels and the principles of implementation in relation to the Balaton Highland Project, were finalized and preparations were made for staff regroupings that would be needed for a successful execution of the project to run in, full scale, in 1983

The geological field surveys for the 1:25 000-scale map of the Aggtelek—Rudabánya range progressed according to schedule, the ones for the 1:1 000 000-scale map-series of the Great Hungarian Plain were carried out at a stepped-up rate with a beyond-schedule performance The Regional Geological Survey Departments on top of fulfilling their basic duties, did a valuable work to visualize cartographically the physical characteristics of the respective counties

4 From the field of *scientific services* provided by MÁFI the compilation of the Table of Lithostratigraphic Units (Formations) of Hungary as a result of several years of strenuous work by the Hungarian Stratigraphic Commission and its subcommissions may be qualified as an important achievement This uniform geological, genetic and nomenclatural classification will certainly become a handy tool helping the geologist to do his/her everyday work and an indispensable base for computerized data processing Further progress in computerized data banking has been achieved by the innovation of the national balance of mineral reserves, the system of registration of the solid mineral resources, preparation of data files for the Geological Information System (GIS) and compilation of the relevant handbook for the users, furthermore by a start with feeding the Hungarian drilling data files into computers

Having occupied its new premises, the National Geological Data Bank has now been able to widen its scope by providing an up-to-date public reader's service, with the use of microfilms and incorporation of the National Engineering Geological Data Files and the exploration report files of the Central Office of Geology The Library has drafted the program for the

compilation and publication of "The Geological Bibliography of Hungary" and publishes regularly the lists of its new acquisitions and has enabled the public use of MÁFI-owned Hungarian translations of foreign-language papers

The laboratory units of MÁFI carried out their work according to schedule and the quality of labour organization considerably improved. 18% of the analyses was aimed at regional geological research, 23% at fundamental research to achieve a better understanding of geology, 50% was to aid in prediction-forecast efforts (80% in this particular context was to provide evidence for hydrocarbon resource prediction). Research work by the specialists was shifted to the fields of evaluation and synthesis. The results obtained in the field of methodological development were summarized in two booklets (now being prepared for print).

Progress and improvement in MÁFI's public relations, both *national* and international, have largely contributed to the successful implementation of the 1982 plan.

Within the frame of cooperation between the National Water Authority (OVH) and the Central Office of Geology the visit of state secretary ANTAL KOVÁCS, president of OVH, and his associates has given a new impetus to our hydrogeological efforts and has contributed to a division of labour with the hydrological organizations. We have renewed our contract with the Bauxite Exploration Company. In the context of the "Comprehensive Research on the National Resources of the Country", a government-level project, plan-integrating discussions with representatives of the oil industry, the solid mineral mining industry, the agriculture and building were held on seven occasions.

The cooperation with ELGI is up-to-date and efficient. Its system of funding during the plan-year stood the test of life.

An added zeal in our *international cooperation* efforts was manifested by the visits of delegations headed by director E. F. SHNYUKOV (Institute of Geological Sciences, Kiev, USSR), director general K. KAURANNE (Geological Survey of Finland, Helsinki), director J. GASPARIK (G. Ú. D. Š. Bratislava), director J. VACEK (U. U. G. Prague), directors J. RICOUR and J. GONI (BRGM, Orléans), P. TELEKI (U. S. G. S. Reston, Virginia, USA), deputy director S. V. GRIGORYAN (IMGRE, Moscow) to MÁFI. Our Institute organized in 1982 6 commission meetings for several international organizations and participated in organizing the Xth Symposium of INHIGEO in Budapest. The 1st Circular of the R. C. M. N. S. Neogene Congress to be held in 1985 in Budapest was distributed. The Hungarian Team to the International Mapping Expedition which is to work from 1982 to 1984 in the People's Republic of Mongolia has started its work. In spite of added difficulties in 1982 62 members of MÁFI's staff were on 93 missions abroad. Although falling short of the demand, the representation of young specialists showed a satisfactory proportion compared to that figure. MÁFI's scientific staff received 176 foreign scientists and the number of foreign participants in international meetings to which MÁFI paid host, was more than 50.

A decisive step in MÁFI's *cadre policy* efforts in the plan-year was our ability to reinforce the staff with 8 young (of whom 7 debutants) specialists and we could achieve this in harmony with the staff-reduction duties imposed on us.

With the appointments of SÁNDOR VÉGH (International Department), GYÖRGY VITÁLIS (Data Bank), TIBOR CSERNY (Secretariat), and TIBOR HAJÓS (Accountancy Department), our Board of Department Heads was completed.

Remarkable *postgraduate* promotions were achieved nine staff scientists acquired a Ph D nat degree, two persons were admitted to the Candidate for Ph Sc degree and five more staff members completed their dissertations for acquisition of the same academic degree Preliminary discussions (the so-called "working place discussions") on the dissertations prior to their being defended before an Academy or University jury were greatly enhanced by the zestful activities of the Scientific Council Even though involving to run a risk by both the sponsor and the beneficiary, the intensive foreign language courses paid by MÁFI for selected members on its staff did not fail in producing the first positive results, with four staff scientists having passed proficiency examinations in various foreign languages

Naturally, 1982 was not exempt from *problems* either Our activities were handicapped by some national restrictive measures such as a rise in home communications and transport tariffs and prices, restriction in the use of automobile cars, in funding travels abroad and in the subscriptions to foreign periodicals Difficulties were faced in the reconstruction of our printing shop. The compilation and publication of the large-scale geological—engineering-geological maps of the Lake Balaton region and the metropolitan area of Budapest and the selection of tasks stemming from the prediction of non-metallic mineral resources and corresponding to the scope of MÁFI, fell short of schedule The deposition of the collections in the new storing facilities after their transportation back from emergency depositories at various bases outside the capital (where they were stored during the reconstruction), their inventory and the development of new sub-collections (Formations Collection, Micropaleontological Collection, etc), were not done with an intensity that would have been needed for meeting the plan

To overbridge the inconveniences due to the reconstruction required patience and sacrifice from the staff concerned

All these problems and others of public concern omitted from the above list of negative features can be resolved, of course Encouraged by the proportion of the progressive elements in our last-year results, we are confident that these constitute a promising base to rely on towards meeting the annual and long-term targets of our Institute and in earning further success in fulfilling our duties

DR G HÁMOR
director

РАБОТА ВЕНГЕРСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ГЕОЛОГИЧЕСКОГО ИНСТИТУТА В 1982 Г

Три события выдающегося значения в жизни института сделали знаменательным отчетный 1982 г

29 июня 1982 г наш институт посетил и провел в нем целый день ЛАЗАР ДЪБЕРДЬ, председатель Совета Министров Венгерской Народной Республики Главу правительства о положении, результатах и задачах в области научной политики и стратегии геологических работ проинформировали ФЮЛЕП ЙОЖЕФ, председатель Центрального геологического управления, ХАМОР ГЕЗА, директор Венгерского государственного геологического института, и

МЮЛЛЕР ПАЛ, директор Венгерского государственного геофизического института им Лоранда Этвеша

5 ноября 1982 г ФЮЛЕП ЙОЖЕФ, председатель Центрального геологического управления, торжественно открыл для пользования венгерских и международных специалистов созданные в результате реконструкции и перестройки III этажа института современно оборудованные помещения на 72 рабочих места, где размещены музейная коллекция и Государственный геологический фонд. Одновременно с этим имела место церемония по открытию памятника-бюста ВАДАСУ ЭЛЕМЕРУ

И наконец, но не в последнюю очередь, событием для нас явился тот факт, что после многолетнего перерыва опять, в обновленном в ходе реконструкции актовом зале института, мы могли провести перед профессиональной общественностью отчетное собрание по выполнению исследовательских заданий 1982 г. Среди них самыми радостными успехами для нас являются результативность заново начатых в ходе VI пятилетнего плана съемочных работ в горных областях Аггтелек—Рудабанья, Веленце, в районе Балатонского нагорья и на территории Малой Венгерской низменности, предварительное составление прогноза на бокситы по территории Задунайского Среднегорья, 4-вариантное издание прогноза на лигниты матра-бюккальясской территории, составление прогнозного баланса запасов эоценовых бурых углей и составление геологической карты со снятым чехлом четвертичных отложений геологического атласа масштаба 1 : 500 000

1 Объем работ института — наряду с выполнением финансового плана 1982 г на 120% — представлен появлением в печатной форме в 44 вариантах 12 (различного масштаба) листов карт, съемочными работами по 31 листу детальных (1 : 10 000—1 : 25 000) карт, реамбуляцией территории 6 листов и составлением 17 листов карт (51 вариант). Наши результаты отражены в 3 объяснительных записках к картам, в томах Ежегодника и Geologica Hungarica, в Годовом отчете за 1980 г, в выпущенном томе за 1980 г серии „Фактические материалы глубоких скважин Венгрии“ и в 3 томах этой же серии, содержащих еще не опубликованные данные, затем в сборнике одинакового формата с Атласом Большой Венгерской низменности, содержащем основные данные артезианских скважин. Нашей библиотекой выпущен список систематически при-сылаемых и имеющих широкий спрос иностранных журналов, и мы также со-трудничали в издании ежемесячного реферативного журнала ОМІКК „Вестник специальной геологической и геофизической литературы“, издали два выпуска-обзора „Геоинформ“

Письменное признание высокого уровня нашего издания геологических карт выразил — на основании отосланного ради информации материала — главный секретарь Комиссии геологической карты мира (CGMW) Ф Делани

2 Среди *завершенных заданий* хочу выделить выпуск настенной карты Восточного Мечка масштаба 1 : 25 000, который нам удалось осуществить в течение года по случаю 200-летия развития горного дела в Мечекском бассейне каменного угля. Закончена геологическая съемка в масштабе 1 : 25 000 Западного Мечка и в масштабе 1 : 10 000 гор Веленце, завершены также полевые работы по инженерно-геологической и гидрогеологической съемке масштаба 1 : 10 000 окрестностей города Печ. В рукописи выполнены геологическая карта со снятым чехлом четвертичных отложений масштаба 1 : 50 000 и тектоническая карта масштаба 1 : 100 000 гор Баконь, выпущены прогнозные карты по сред-немеловому бокситовому горизонту. Изданная в масштабе 1 : 100 000 карта чув-

ствительности на загрязнение окрестностей Балатона оказала непосредственную помощь при разрешении актуальных задач по долгосрочному плану застройки и охране окружающей среды прибалатонского региона Среди заданий по поисково-разведочным работам составлением заключительных отчетов были завершены геологическая реамбуляция поверхности и металлометрическая съемка Западной Матры, а также разведка запасов бурых углей районов Тошкберэнд, Кишлед и Колонтар Развитие наших задач означают заключительная документация, выполненная по 14 опорным разрезам, рукописные варианты по Атласу Венгрии масштаба 1 500 000 (строительные материалы магматического и метаморфического происхождения, прогноз на воды глубоких горизонтов, карта геотермических данных), а также легенды к вариантам карты фундамента и тектонической карте

3 В области выполнения *новых задач* планового года особое значение имело начало издания монографических работ по опорным разрезам Документация по бурению скважины Генгелиц-2, впервые выпущенная в серии Ежегодника Венгерского геологического института, имеет первооткрывательское значение в области обеспечения общедоступности результатов основных исследований Последнее одновременно дало возможность для проверки методических и технических вопросов публикуемых документаций

Значительным достижением является начало работ по комплексной геологической съемке Малой Венгерской низменности, результатом первого года которой явились полевая съемка, проведенная по одному листу геологической карты масштаба 1 100 000, и вскрытие скважинами территории также одного листа карты Это последнее было возможным благодаря рабочей эксплуатации самоходной установки неглубокого бурения, созданной в институте Программа Балатонского нагорья успешно была начата съемкой 12 листов карт фактического материала масштаба 1.10 000 по территории Кестхейских гор и Таполцского бассейна

Подготовительные работы по государственному *прогнозу на нефть и газ* продолжились дальнейшим прохождением скважин характера опорных разрезов и первичной обработкой полученного материала

Во вскрытии отечественных неогеновых отложений решающее значение имел тот шаг, что скважинами Кашкантию-1 и Шамшонхаза-16/а, пройденными в течение планового года (при круглосуточном режиме) удалось вскрыть и опробовать пригодный также и для палеомагнитных измерений полный опорный разрез неогеновых образований Исследование отечественного стандартного магнетостратиграфического разреза неогена ведется лабораторией палеомагнитных измерений геологической службы США в г Флэгстэфф (Д ЭЛСТОН) совместно с Венгерским геологическим институтом Сверх восполняющих пробелы результатов изучение разрезов позволит ввод в эксплуатацию запланированных в общем плане капиталовложений Венгерского государственного геологического института и Венгерского государственного геофизического института им Лоранда Этвеша криогеновых магнетометров и освоение на месте техники измерения Также при отечественном и международном сотрудничестве пришла очередь для монографического обобщения вопросов стратиграфии паннонского яруса, которое будет опубликовано 7-м томом серии „Chronostratigraphie und Neostatotypen“

В 1982 г возросли задания по геологическому обоснованию поисково-разведочных работ на *бокситы*, связанные с их прогнозом, и подготовке региональных прогнозов по отдельным участкам территории В ходе этих работ

на территории Пилишских гор нами было выявлено проявление бокситов хорошего качества, а на залаудварнокском участке мы вскрыли верхнемеловой пласт максимально благоприятный с точки зрения прогноза на бокситы. Составлением в рукописном виде листа карты масштаба 1 : 10 000 района Искасентдьерль мы начали изготовление горно-геологических карт бокситоносных территорий новым типом.

Новым типом задания явилась инженерно-геологическая съемка масштаба 1 : 50 000 сложной территории окрестностей оз. Балатон. В нашей программе мы окончательно приняли ее методику и порядок связей и исполнения относительно программы Балатонского нагорья и провели также перегруппировку сил, необходимую для успешного выполнения плана 1983 г.

Геологическая съемка горной территории Аггтелек-Рудабанья в масштабе 1 : 25 000 шла согласно программе, а Большой Венгерской низменности в масштабе 1 : 100 000 — в напряженном темпе, с перевыполнением плана. Территориальные геологические службы наряду с выполнением своих основных задач провели ценные работы по многостороннему отражению на картах природных данных своих областей.

4 В рамках научного обслуживания института мы считаем важным достижением, что в качестве результата многолетней работы Венгерской комиссии по стратиграфии и ее подкомиссий была составлена Таблица литостратиграфических подразделений (формаций) Венгрии. Единая геологическая, генетическая и номенклатурная система станет эффективным пособием в ежедневной работе геолога и необходимым основным материалом при обработке данных на ЭВМ. Обработка данных на вычислительных машинах развивалась дальше переделкой баланса полезных ископаемых, системы учета твердого минерального сырья, составлением формуляров и руководства по использованию Геонаучной информационной системы (FIRE), началом работ по обработке исходных данных глубоких скважин Венгрии на ЭВМ.

Государственный геологический фонд в своем новом помещении расширил сферу обслуживания современной системой обслуживания широкой публики, возможностью пользования микрофильмами, путем увеличения своих фондов за счет переданных ему государственного инженерно-геологического фонда и хранилища отчетов Центрального геологического управления. Библиотекой института разработана программа составления и издания „Геологической библиографии Венгрии“, систематически публикуется список новых приобретений, а также предоставлена возможность для широкого использования переводов на венгерский язык со статей и научных работ на иностранных языках.

Работа единиц института, занимающихся лабораторными исследованиями, формировалась согласно плану, организация этих работ значительно улучшилась. 18% всех анализов содействовали целям региональных исследований, 23% — исследований, поднявшим основную геологическую изученность на более высокий уровень, и 50% — работ по прогнозу (среди них 80% анализов послужили геологическому обоснованию прогноза на нефть и газ). Работы специалистов передвинулись в сторону оценивания и синтезирования, результаты по развитию методик сведены в два (подготовленных к печати) методических сборника.

Успешному выполнению заданий 1982 г. также значительно способствовало дальнейшее развитие системы отечественных и международных связей института.

Посещение института государственным секретарем КОВАЧ АНТАЛОМ, являющимся председателем Государственного управления водного хозяйства, и его сотрудниками в рамках сотрудничества между ГУВХ и ЦГУ дало новый толчок развитию наших гидрогеологических работ и разделению работ между различными органами, занимающимися водным хозяйством. Были возобновлены социалистические договоры с Предприятием по разведке на бокситы, в рамках главного направления под названием „Обзорное научно исследование природных энергоисточников страны“ в семи случаях мы провели совещания по поводу согласования планов со специалистами нефтегазовой промышленности, предприятий по добыче твердых полезных ископаемых, сельского хозяйства и строительных организаций.

Сотрудничество с Венгерским государственным геофизическим институтом им. Лоранда Этвеша эффективно и находится в состоянии постоянной готовности, порядок финансирования в течение планового года не раз был опробован и показал хорошие результаты.

Посещение нашего института делегациями, возглавленным Е. Ф. ШНЮКОВЫМ, директором (Институт геологических наук АН УССР, Киев), К. КАУРАННЕ, генеральным директором (геологическая служба Финляндии, Хельсинки), Я. ГАШПАРИКОМ, директором (ГУДШ, Братислава), Я. ВАЦЕККОМ, директором (УУГ, Прага), Ж. РИКУРОМ и Х. ГОНИ, директорами (БРЖМ, Орлеан), П. ТЕЛЕКИ (геологическая служба США, Рестон, Вирджиния), С. В. ГРИГОРЯНОМ, заместителем директора (ИМГРЭ, Москва), говорит об оживлении наших *международных связей*. В 1982 г. институт организовал 6 заседаний различных комиссий многих международных организаций, принял участие в проведении X Симпозиума ИНХИГЕО в Будапеште. Был выпущен 1 циркуляр Конгресса по неогену Региональной комиссии по стратиграфии неогеновых отложений Средиземноморской области, который состоится в Будапеште в 1985 г. Приступила к работе группа венгерских специалистов в Международной геологической экспедиции в МНР на период 1982—84 гг. Несмотря на трудности 62 работника института в 1982 г. в 93 случаях выезжали за рубеж в научные командировки. Среди них в удовлетворительном соотношении — хотя и ниже потребности — находятся научные поездки молодых специалистов. Одновременно наши научные работники приняли у себя 176 иностранных специалистов, а число иностранных участников различных мероприятий превысило 50 человек.

В развитии *умственной продуктивности* института решающим шагом в отчетном периоде явилось то, что, несмотря на одновременное выполнение задания по сокращению штатов, мы смогли усилить наши научные кадры 8 молодыми (из них 7 начинающими) специалистами.

Штат руководителей отделов пополнился назначением на соответствующую должность следующих товарищей: ВЕГ ШАНДОР (международный отдел), ВИТАЛИШ ДЬЕРДЬ (геологический фонд), ЧЕРНИ ТИБОР (секретариат), ХАЙОШ ТИБОР (бухгалтерия).

В области *повышения квалификации* наблюдались значительные успехи: девять человек получили звание университетского доктора, два человека звание кандидата геолого-минералогических наук и 5 человек закончили написание кандидатских диссертаций. Проведению дискуссий на рабочих местах в большой степени способствовала активность Научного совета. Двусторонний риск в интенсивном изучении иностранных языков принес первые свои результаты: четыре наших научных работника успешно сдали государственные экзамены.

1982 г также не прошел без естественных *проблем* на нашу работу неблагоприятное влияние оказали некоторые государственные постановления, которые привели к повышению стоимости поездок по стране, снижению пользования автомашинами и числа зарубежных поездок и выписываемых иностранных журналов Реконструкция нашей типографии также причинила трудности Составление и издание прогнозных геологических и инженерно-геологических карт окрестностей Балатона и Будапешта шло в нежелаемом темпе То же самое можно сказать и о выборе задач, соответствующих профилю нашего института, в области прогноза на нерудные полезные ископаемые Учет обратного доставленного из районных хранилищ вследствие переработки коллекции материала, формирование новых разделов коллекции (коллекция формаций, микропалеонтологическая коллекция) в плановом году проводились также не с ожидаемой интенсивностью

Преодоление трудностей, причиненных реконструкцией института, потребовало от работников института значительного терпения и принятия на себя некоторых жертв

Все, о чем писалось выше, и не упомянутые в данном случае наши другие общие заботы, естественно, могут быть разрешимы Соотношение достигнутых нами высоких прогрессивных результатов служит уверенным основанием для достижения годовых и перспективных целей работы, поставленных перед институтом, дальнейшего успешного выполнения наших заданий

Д-Р ХАМОР ГЕЗА
директор